

Rovaseudun Pystykorvakerho ry.
Jarmo Ahtinen, puheenjohtaja
Ristipuuntie 5
98800 Savukoski
Puh. 040 830 8344

20.7.2012

Maa- ja metsätalousministeriö
Kala- ja riistaosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 2.7.2012

Dnro 1388/13/2012

LAUSUNTO LUONNOKSESTA MAA-JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI KOSKIEN METSÄHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISTÄ

Lausuntona luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metsähanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2012–2013, Rovaseudun Pystykorvakerho ry. toteaa seuraavaa:

1. Yleistä Rovaseudun Pystykorvakerho ry:stä

Rovaseudun Pystykorvakerho ry. on perustettu vuonna 1996 ja se on Suomen Kennelliiton ja Suomen Pystykorvajärjestön jäsenjärjestö.

Yhdistyksen tavoitteena on turvata linnunmetsästysmahdollisuudet puuhun lintua haukkuvilla koirilla Lapissa sekä jakaa neuvoja perinteisistä metsästystavoista ja tekniikoista haukkuvien lintukoerien avulla. Toiminnastamme lisää Internet osoitteesta www.rovapystis.net.

2. Metsähanhen metsästys Lapissa

Maa- ja metsätalousministeriö tiedottaa haluavansa rajoittaa metsähanhen metsästystä koko maassa alkavana metsästysvuonna. Maa- ja metsätalousministeriön asetusluonnoksessa metsähanhen metsästyskauden aloitus siirrettäisiin alkamaan 10.9. lajin pääasiallisilla pesimä-alueilla Pohjois- ja Itä-Suomessa. Alueeseen kuuluvat Lapin ja Kainuun maakunnat sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnat sekä Pohjois-Karjalasta Ilomantsin, Juuan, Lieksan ja Valtimon kunnat. Muualla maassa metsähanhen metsästys alkaisi 26.9.

Perusteluksi rajoitukselle ilmoitetaan, että metsähanhikanta on taantunut viime vuosikymmeninä ja sen metsästystä on tarpeen rajoittaa. Asetusehdotuksen tavoitteena on vähentää kantaan kohdistuvaa metsästyspainetta sekä pesimäalueilla että muuton aikaisilla levähdysalueilla.

Metsästäjäin keskusjärjestön (nyk. Riistakeskus) Metsästäjä-lehti 4/2007 kertoo laajasti hanhenmetsästyksestä Suomessa. Artikkelin kirjoittanut Helsingin Yliopiston Veli-Matti Väänänen on maamme tunnetuimpia hanhitukijoita. Hän kertoo hanhien kuvastuksen olevan suurin hanhia verottava metsästysmuoto Suomessa. Artikkelin epälehti juuri Etelä-Suomen kuvastuksella olevan vaikutusta pohjoisen hanhikantoihin. Ehdotettu asetus kohtelee tutkimuksenkin valossa epäoikeudenmukaisesti pohjoisen metsästäjiä.

Metsähanhi on ainoa hanhilaji, jota Lapissa voidaan sen metsäisillä alueilla asetuksella metsästä. Pyynti tapahtuu perinteisesti käyttämällä niitä päiväkausia vaikeakulkuisilta aapasoilta ja jahtitapaa pidetään sen vaikeuden ja fyysisen vaativuuden takia yhtenä arvostetuimmista metsästysmuodoista. Hanhien kuvastusta ei Lapissa harjoiteta, koska tätä metsästysmuotoa ei Keski-Lapin aapasoilla kannata harjoittaa niiden vaikeakulkuisuuden johdosta. Pyynti pesimäalueilla kohdistuu pääasiassa nuoriin lintuihin, sillä ne on helppo erottaa ja pesiviä lintuja on aina ymmärretty säästää.

Suurimpina metsähanhikantaan vaikuttavina tekijöinä Lapissa ovat viimeisinä vuosikymmeninä olleet muutokset elinympäristöissä eli pesimäalueiden metsänhakuut sekä niiden ohitse rakennetut metsäautotiet. Tämä on pakottanut ison osan hanhipopulaatiosta siirtymään kaikkein vaikeakulkuisimmille rimpisoille. Lisäksi hanhet ovat joutuneet väistymään ainakin osalta aapasoita ne itselleen valanneen laulujoutsenen tieltä. Vaikka metsähanhikanta on näiden kehitysten myötä pesimäalueilla harventunut, on Lapin muuttotappio kuitenkin pienentänyt Lapin alueella hanhia metsästävien henkilöiden lukumäärää ja siten metsästyspainetta tätäkin enemmän. Tämä kehitys on nähtävissä myös Rktl:n alueella tekemistä riistaseurantojen tuloksista. Vuotuiset saalis- sekä metsästäjämäärät ovat nykyisin eri riistanhoitoyhdistysten alueilla vaatimattomia, jos niitä verrataan koko valtakunnan tasoon. Paikalliset metsästysseurat ovat lisäksi asettaneet jo vuosikymmenen viikkorauhoituksia hallitsemilleen alueille ja ovat siten vastuullisesti vähentäneet helpoimmin tavoitettavien alueiden pyyntipainetta.

Rktl:n järjestämällä Riistapäivillä 23.–24.1.2007 Jyväskylässä kolme hanhitukijaa piti esitelmän riistaväelle hanhien metsästyksestä. Kaularengastutkimuksella on saatu tietoa hanhien saaliiksi joutumisesta eikä se tue käsitystä siitä, että hanhet tulisi Lapin pesimäalueilla rauhoittaa. Tiivistelmässä kerrotaan: ”Lappiin verrattuna Pohjanmaalla hanhia ammuttiin enemmän lähellä (0–10 km) rengastuspaikkaa ja varhemmin syksyllä (20.–29.8.). Pohjanmaan hanhet taas saapuivat Lapin lintuja varhemmin talvehtimisalueille Etelä-Ruotsiin. Tämä antaa viitteitä siitä, että metsästyksen aiheuttama häirintä on Pohjanmaalla suurempaa kuin Lapissa.” (<http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/t212.pdf>)

Metsähanhen metsästys ei aikaisemmin ollut mitenkään ongelmallista pyynnin painopisteen keskittyessä perinteisille Keski-Lapin suoalueille, mutta pikku hiljaa se on hivuttautunut yhä etelämmäksi. Valtaosa metsähanhisaaliista saadaan nykyisin etelän pelloilta ja merenrannalta houkutuskuviin avulla. Netti on tulvillaan kuvia valtavista päiväsaaleista, eikä mahdollisia kiintiöitä tunnuta noudatettavan.

On tosiasia, ettei Suomessa ole minkäänlaista laskennallista tietoa siitä, mikä metsähanhikannan tila todellisuudessa on. Metsähanhen osalta ei ole olemassa Rktl:n kuntakohtaisia laskentatuloksia, joten yhdistykset joutuvat antamaan lausuntonsa ministeriölle mielipiteen perusteella. Kun otetaan vielä huomioon, että Lapin alueella ei ole olemassa mitään vaihtoehtoisia metsästystä metsähanhille ja metsästysaika syksyn etenemisen myötä lyhyt ja loppuu hanhien muuttaessa lokakuun alussa, on esitys Lappilaisesta näkökulmasta todellakin epätasa-arvoinen.

Metsähanhen metsästys ja yleensäkin perinteinen eränkäynti ovat sosiaalisesti erittäin tärkeitä ja arvostettuja vapaa-ajan-viettomuotoja Itä-Lapin muuttotappiokuntien alueilla. Metsästysmahdollisuudet pitävät omalta osaltaan pienet kunnat asuttuina. Ylimoitettut metsästyksen rauhoituspäätökset, jotka eivät perustu selkeään näyttöön riistakantojen tilasta, huonontavat alueen ihmisten elämänlaa-

tua ja lisäävät katkeruutta alueen ihmisissä päätöksentekijöitä kohtaan. Päätöksenteon tulee olla tasapuolista ja sen pohjana tulee olla kiistattoman selkeät näkemykset riistakantojen tilasta, eivätkä ne saa perustua kokeilunhaluun, oman edun tavoitteluun tai mahdollisesti luonnonsuojeluväen painostukseen.

Käytännössä ehdotettu asetus metsähanhen metsästyksestä lopettaa tämän arvostetun jahtimuodon Lapista. Keskeiseksi ongelmaksi metsähanhen metsästyksessä on muodostunut sen liiallinen kuvastus pelloilta. Tasa-arvoinen ja tässä tilanteessa kaikin puolin parempi ratkaisu olisi sallia metsähanhen metsästys Lapissa edes elokuun 20.–31. päivä.

Kunnioitavasti

Jarmo Ahtinen, puheenjohtaja
Rovaseudun Pystykorvakerho ry.